

ББК67.9(4Укр)031.62я43
УДК 340.13(477)(063)
А 43

А 43 «Актуальні проблеми законодавства України: пріоритетні напрями його вдосконалення»: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 10-11 жовтня 2014 р.) - Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2014. - 144 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми законодавства України: пріоритетні напрями його вдосконалення». Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців юридичних вищих навчальних закладів, представників судових та інших правозастосовчих органів держави, адвокатів, представників юридичних громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Погляди авторів, викладені в цьому збірнику, необов'язково відображають позицію організаторів міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми законодавства України: пріоритетні напрями його вдосконалення»

ББК 67.9(4Укр)031.62я43
УДК 340.13(477)(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Вовчок А. В. УКРАЇНА - СУВЕРЕННА І НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА.....	8
Невмержицька Н. О. ІСТОРІЯ УНІФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	9
Олійник О. С. КОНКУБІНАТ ЯК РІЗНОВИД ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В РИМСЬКОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	11
Савенко В. В. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА КОНЦЕПТУАЛЬНІСТЬ ЗАКОНУ В СТРУКТУРІ ПРАВОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	13
Слюсарчук Х. Т. БІНАРНА ОПОЗИЦІЙНІСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІБЕРАЛІЗМУ ТА КОМУНІТАРИЗМУ У ПРАВІ.....	16
Шейна А. М. ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ ДЕМОКРАТИЗМУ У ПРАВІ.....	18

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Ніконович В. Р. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	21
Турута О. В., Хомич В. В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК САМОСТІЙНИЙ ВИД ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	23
Чупов А. І. ОСОБЛИВОСТІ ІСНУВАННЯ ІНСТИТУТУ БІПАТРИЗМУ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	25

НАПРЯМ 3. МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО

Волощук О. Т. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИЗНАННЯ ГЛАВ ДЕРЖАВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	28
Ступа Ю. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЕДЕННЯ ВОЄННИХ ДІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ.....	30

НАПРЯМ 4. ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ, АГРАРНЕ ПРАВО

Гилик А. О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ В УКРАЇНІ.....	33
Калашнікова М. О. ПРОБЛЕМИ В ПРОЕКТАХ ЗЕМЛЕУСТРОЮ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СІВОЗМІН І ВПОРЯДКУВАННЯ УГІДЬ.....	35
Кравченко Т. С. ПРАВОВІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ.....	37

< чти д. л.

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.....	101
< укмановська Л. М. ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'ї.....	102
Хачатуров Е. Б. ВДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ - ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО СУДНОБУДУВАННЯ.....	104
¹ Гелювська І. В. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ФОРМУВАННЯ АКЦИЗНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	106
Чілікова І. С. ПРАВА ГРОМАДЯН ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ.....	109

НАПРЯМ 9. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Баїраченко Т. С. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 159 ¹ КК УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА.....	111
Касьян А. О. ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРИМУСУ ЯК ОБСТАВИНИ, ЩО ПОМ'ЯКШУЄ ПОКАРАННЯ.....	113
Петренко О. І. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ.....	115
Смушак О. М. ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНУ ТА СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ-ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	117
Ус О. В. ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА ПРАКТИКА КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ У СПІВУЧАСТІ.....	120

НАПРЯМ 10. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА

Білоус В. В. УПРОВАДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ГЕНЕТИЧНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ-ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА.....	123
Борш А. А. ЗАСТАВА У КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.....	125
Гургісва Л. М. АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ ЯК ПОЧАТКУ СТАДІЇ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ.....	127
Дудич А. В. ВИСНОВОК І ПОКАЗАННЯ ЕКСПЕРТА: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ.....	129
Кадук С. В. ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДОВІДКОВО-ДОПОМІЖНИХ ОБЛІКІВ.....	131
Кірічєвська А. В. ІІ [ТЕР! ІНТ-ШАХРАЙСТВО (КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ).....	133

Могильна І.І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО ОБВИНУВАЧЕННЯ.....	136
О юрський І. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПОРЯДКУ ПРИЗНАЧЕННЯ ПРОКУРОРА НА АДМІНІСТРАТИВНУ ПОСАДУ ЗА ПРОЕКТОМ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПРОКУРАТУРУ» (СТАНОМ НА 01.07.2014 Р., СТ. 39).....	138
Попов Г. В. ОПТИМІЗАЦІЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ.....	140
Савченко С. С. ФОРМУВАННЯ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ЖІНОЧОЇ СТАТІ.....	142

застосовності та правильності застосування принципів та методів до фактів кримінального провадження; інші запитання, що стосуються достовірності висновку [9].

Враховуючи зазначене І.В. Бурков робить висновок, що показання експерта є лише поясненням або доповненням змісту висновку, а отже, обмежені раніше даним висновком і виступають його продовженням. При цьому допит експерта є обов'язковою слідчою дією і проводиться тільки за наявності певних підстав. Тому показань не може бути без висновку, в той час як висновок може фігурувати у справі і без показань експерта. У будь-якому випадку для того щоб зрозуміти зміст показань експерта, необхідно звернутися до самого змісту висновку, і тому в доказуванні окремо без висновку самі показання використовуватися не можуть, тільки у сукупності з ним і тільки як його доповнення [1.с. 7]. Мета допиту експерта чітко визначена у КПК України - роз'яснення висновку. Отже, окреме закріплення у КПК показань експерта будь-якого змістовного значення для розкриття поняття цього доказу не має, оскільки фактично прирівнює доказове значення висновку експерта і його показань, хоча при цьому показання експерта є самостійним доказом [4, с. 177].

Таким чином, сутність цього доказу, на думку ряду авторів, відображає тільки поняття висновку експерта [7; 11, с. 32]. На ньому необхідно ґрунтуватися і його аналізувати при виділенні цього доказу як самостійний вид. У зв'язку з цим пропонується виключити показання експерта з переліку доказів, використовуючи тільки термін „висновок експерта” [1, с. 8].

Протилежної точки зору дотримується А. Н. Петрухіна, яка вважає, що однією з можливих складових допиту експерта є повідомлення ним нових відомостей про факти [13, с. 25]. Якщо на допиті з'ясується, що експерт не вказав у своєму висновку виявлені ним під час дослідження факти, які впливають або можуть вплинути на кінцеві висновки, то така неповнота висновку переростає у його необґрунтованість, що робить необхідним призначення повторної експертизи [14, с. 27-29]. В той же час експерт може бути допитаний і про факти, які з тих чи інших причин не знайшли відображення в описанні дослідження. Таким чином, автор поділяє не відображені у висновку, але з'ясовані під час дослідження факти на ті, що впливають або можуть впливати на кінцеві висновки і - всі інші.

Петрухін І. Л. умовно поділяє показання експерта на два види. Перший - дані ним роз'яснення або уточнення інформації, яка міститься у його висновку, відомості, повідомлені усно під час допиту та зафіксовані у відповідному протоколі [8, с. 137]. Другий - показання експерта, дані ним на допиті у суді, є продовженням та складовою частиною письмового висновку, який він дав до допиту. До того ж, як вважає автор, не має чіткої межі між висновком експерта та його показаннями, особливо якщо вони записані ним власноручно [12, с. 47].

У зв'язку з цим у літературі висловлювалась думка про те, що показанням експерта (як і спеціаліста) доцільно дати іншу назву, яка б більш відповідала їх природі, а саме - роз'яснення [6].

Аналіз морфологічної природи терміну «роз'яснити» трактується як «пояснити, зробити зрозумілим, чітким»; «уточнити» - «зробити точнішим» дозволяє зробити висновок про те, що між ними немає принципової різниці, що дає можливість використовувати ці терміни як синоніми [10, с. 294].

Слово «доповнити» має декілька значень: 1) «зробити більш повним, додати до чогось»; 2) «дати нові дані, відомості до того, що сказане». З цього Л. В. Лазарева робить висновок, що ці слова не однозначні, оскільки уточнення і роз'яснення відбувається в межах викладеного, а доповнення передбачає додавання до вже існуючого. Таким чином, на її думку, було б доцільно уніфікувати завдання допиту експерта у статтях КПК. Такими завданнями є роз'яснення і доповнення даного експертом висновку [10, с. 302].

Враховуючи зазначене, підтримуємо позицію тих науковців, які розглядають показання експерта як самостійну форму використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві [3, с. 132] та самостійний вид доказів [2, с. 25].

Для однакового застосування норм чинного законодавства, яке регламентує поняття та порядок отримання показань експерта пропонуємо внести зміни до ч. 1 ст. 356 КПК України, виклавши її перше речення наступним чином: „За клопотанням сторони кримінального провадження, потерпілого або за власною ініціативою суд має право викликати експерта для допиту для роз'яснення чи доповнення висновку, якщо для цього не вимагається проведення додаткових досліджень. Допит експерта до представлення ним висновку не допускається”.

Викладене вище дозволяє визначити ще одну особливість показань експерта. Вони можуть бути отримані тільки під час провадження допиту [5, с. 114-117]. Їх неможливо отримати при провадженні інших слідчих (розшукових) дій, серед яких слідчий експеримент, пред'явлення для впізнання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурков И. В. Заключение и показания эксперта в уголовном процессе / И. В. Бурков. - М.: Юрлитинформ, 2010. — 144 с.
2. Варенич И. В. Использование специальных знаний в процессе расследования преступлений, совершенных в сфере строительства, эксплуатации зданий и сооружений: Автореферат дисс... канд. юрид. наук. Специальность 12.00.09 - уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность / И. В. Варенич - М., 2010. - 27 с.
3. Денисов А. Е. Специалист как участник уголовного судопроизводства. Дис... канд.юрид.наук. Специальность 12.00.09 - уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность / А. Е. Денисов - М., 2010 - 203 с.
4. Доля Е. А. О доказывании и доказательствах / Е. А. Доля // Материалы междунар. научно-практ. конф. «Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации: год применения и преподавания». - М.: Изд-во МГЮА, 2004. - С. 174-178.
5. Дьяконова О. Г. Заключение и показания эксперта и специалиста / О. Г. Дьяконова // Бизнес в законе - 2008. - № 1.-С. 114-117.
6. Ключник А. С. Сущность показаний эксперта и специалиста в уголовном процессе России / А. С. Ключник // ЕврАзЮж. - № 5 (12). - 2009 [Электронный ресурс]. - Режим доступа до документа: http://www.eurasialaw.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=196
7. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации. - 2-е изд., перераб. / Под ред. А. Я. Сухарева. - М.: Норма. 2004. - 896 с.
8. Комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации / Под ред. И. Л. Петрухина. - М.: ООО «ТК Ве'льби», 2003. - 896 с.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступа до документа: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17>
10. Лазарева Л. В. Концептуальные основы использования специальных знаний в российском уголовном судопроизводстве. Дис... докт. юрид. наук. Специальность 12.00.09 - уголовный процесс, криминалистика ; оперативно-розыскная деятельность / Л. В. Лазарева - Владимир: ВЮИ ФСИН России, 2011. - 470 с.
11. Овсянников И. С. Заключение и показания специалиста / И. Овсянников // Законность. - 2005 - № 7. - С. 32-35.
12. Петрухин И. Л. Экспертиза как средство доказывания в советском уголовном процессе / И. Л. Петрухин - М.: Юрид. лит., 1964. - 266 с.
13. Петрухина А. Н. Заключение эксперта и его оценка в уголовном процессе: Дис... канд.юрид.наук. Специальность 12.00.09 - уголовный процесс, криминалистика ; оперативно-розыскная деятельность / А. Н. Петрухина - М., 2012. - 176 с.
14. Уразильдеев Л. Допрос эксперта в суде / Л. Уразильдеев // Российская юстиция. - 1997 - № 6. - С. 27-29.

Кадук С. В.

доцент кафедры кримінального права

*Юридичний інститут
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДОВІДКОВО-ДОПОМІЖНИХ ОБЛІКІВ

Засобом подолання виникаючих перепон стала організація в системі криміналістичної реєстрації довідково-допоміжних обліків.

Довідково-допоміжні обліки системи криміналістичної реєстрації виступають як засіб рішення багатьох експертних задач, оскільки забезпечують накопичення, опрацювання, збереження, пошук і раціональне використання довідкової інформації та допоміжних об'єктів.

Довідково-допоміжні обліки формуються на підставі натурних зразків, каталогів, технічної документації та іншої інформації, одержаної від установ, організацій та підприємств [1].

Ці довідкові обліки використовуються :

- для створення та оновлення методичної та нормативної бази;
- при проведенні експертиз і досліджень.

Обліки створюються рішенням керівництва Криміналістичного центру залежно від потреб слідчої та експертної практики. На підставі узагальнення результатів дослідження об'єктів, що надсилаються до криміналістичних обліків. Криміналістичний центр готує та надсилає у відповідні науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції, а також експертні підрозділи Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України (дані експертні установи і підрозділи) орієнтовну інформацію. Ця інформація містить у собі описи характерних ознак об'єктів, що свідчать про єдине джерело походження цих об'єктів.

Відповідність за направлення об'єктів для постановки на криміналістичні обліки (залежно від установленого порядку формування) покладається на керівників підрозділів слідства та дізнання відповідних відомств. Відповідальність за організацію перевірок об'єктів за криміналістичними обліками покладається на керівників оперативних та слідчих апаратів прокуратури, Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України [2].

Щодо обліків довідкового призначення, то вони складаються з : банків даних про властивості, розміри, форми та інші характеристики речовин і речей, натурних колекцій і картотек.

Також можуть створюватися обліки :

- вогнепальної зброї;
- холодної зброї;
- зображення підошви та верху взуття;
- інструментів та інших поширених предметів, які використовуються як знаряддя злочину;
- фарних розсіювачів;
- лакофарбного покриття;
- пально-мастильних матеріалів;
- волосся тварин;
- наркотиків і найбільш поширених снодійних препаратів;
- матеріалів, що використовуються для виготовлення документів;
- відбитків печаток і штампів;
- пломб;
- замків [3].

Слід також зазначити, що у разі потреби довідкові колекції поповнюються речовими доказами в криміналістичних справах, які підлягають знищенню за ухвалою суду. Інформація, одержана з використанням обліків довідкового призначення, видається зацікавленим підрозділам на підставі письмового запиту або за ініціативою криміналістичного центру.

Необхідно також зупинитися і на місці довідково-допоміжних обліків в системі криміналістичної реєстрації.

Криміналістична реєстрація, як інститут практичної діяльності, заснована на єдності системи речових засобів реєстрації і системи дій, оперування цими засобами в цілях боротьби із злочинністю. Система речових засобів реєстрації складається з підсистем-видів криміналістичної реєстрації. Для їх визначення слід використовувати термін «криміналістичний облік» оскільки види криміналістичної реєстрації відрізняються один від одного саме довідковими даними.

Криміналістична реєстрація як система матеріальних об'єктів є система криміналістичних обліків. Але коли ми говоримо про облік, то маємо на увазі і саму процедуру обліку, а не тільки його речовий вигляд - зафіксовані дані.

Процедура обліку - це дії по збиранню і реєстрації даних, їх систематизації, зберіганню, пошуку і передачі. Криміналістична реєстрація — є система криміналістичних обліків в їх матеріальному (речовому) і функціональному вигляді. Звідси, криміналістичну реєстрацію можна визначити, як систему криміналістичних обліків визначених об'єктів - носіїв інформації [4].

Одну з цілей криміналістичної реєстрації складає накопичення облікових даних, які можуть бути використані в боротьбі із злочинністю. Збільшення інформаційного масиву необхідно, як засіб досягнення тих цілей, заради яких і існує криміналістична реєстрація — інформаційного забезпечення процесу доказування і оперативно-розшукової діяльності. Ефективність цього забезпечення залежить не тільки від повноти зконцентрованої в системі криміналістичної інформації, але і від чіткої систематизації облікових даних, накопичення і збереження тільки тих із них, які носять актуальний характер. Актуальність облікових даних, в першу чергу, залежить від їх змісту.

Принципово інші можливості використання довідково-допоміжних обліків в розкритті злочинів відкриваються в зв'язку з залученням в експертно-криміналістичну практику засобів автоматизації і обчислювальної техніки. По суті ці обліки стають спеціалізованими інформаційними системами з якісно іншими принципами комплектування баз даних, організаційного, правового, науково-технічного і методичного забезпечення їх використання в рішенні експертних задач розкриття і розслідування злочинів.

В своїй основі такі системи базуються на результатах наукових розробок по виявленню і класифікації загальних і індивідуальних ознак, характеризуючи об'єкти даних обліків, на загальних положеннях теорії криміналістичної ідентифікації, діагностики і встановленню групового відношення. При цьому ознаки встановлюваних матеріалів, речовин і виробів, які відобразилися у слідах злочинів, являються пошуковими. Звичайно, в такій інформаційній системі використовується не вся сукупність ідентифікаційних ознак об'єктів, а лише деякі з них, які відповідають завданням пошуку. Тому говорити про ідентифікацію в даному випадку неправомірно. Тим більше, що при пошуку не виробляється окреме дослідження, оскільки є тільки взірці даного об'єкту, а не оригінал. Індивідуальна тотожність може бути встановлена тільки шляхом експертного дослідження, в якості одного з етапів, які правомірно розглядати як перевірку (пошук) по допоміжних облікам.

Такі обліки можуть бути спрямовані на описання об'єктів судових експертиз, наприклад — склад металів і сплавів, області їх залучення; волокно — характеристики текстильних волокон; марка — характеристика автомаля; взуття - характеристика підошв взуття; папір - склад матеріалів паперу, їх направлення підприємству-виробника; помада — склад губної помади, номер тону і фабрика-виробник.

На відміну від натурних колекцій такі банки даних легко тиражувати для розповсюдження в експертно-криміналістичних закладах .

ЛІТЕРАТУРА

1. Бірюков В. В. Доказове значення інформації, отриманої з криміналістичних та інших інформаційних систем / В. В. Бірюков [Електронний ресурс]. — Режим доступу до документа; <http://www.nbuv/>
2. Бірюков В. В. Сучасні інформаційні системи підрозділів експертно-криміналістичної служби МВС / В. В. Бірюков [Електронний ресурс] - Режим доступу до документа: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Бірюков В. В. Облікова інформація в розслідуванні. Загальна структура та класифікація інформаційних систем/ В. В. Бірюков [Електронний ресурс] - Режим доступу до документа <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Довідково-допоміжні обліки [Електронний ресурс]. - Режим доступу до документа: <http://pravodrom.com/>

Кірічєвська А. В.
студентка ІV курсу

*Київський університет права
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВО (КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)

Сучасні комп'ютерні технології відіграють усе більш активну роль у економічній діяльності України. Як результат - поява і розвиток нового виду, раніше не відомого вітчизняній юридичній науці і практиці, злочинних посягань проти власності, пов'язаних із використанням засобів комп'ютерної техніки та інформаційних обчислювальних технологій - шахрайств із використанням комп'ютерних мереж. Процес комп'ютеризації суспільства призводить до збільшення комп'ютерних шахрайств, зростання їх питомої ваги за розмірами викрадених сум у загальній долі матеріальних витрат від звичайних видів злочинів. Особливо це відчувається з приєднанням до міжнародних систем телекомунікації та підвищення інтелектуального рівня зловмисників, які через мережу Інтернет отримують доступ до комп'ютерної інформації [1, с. 106].